

Justitiedepartementet, Ju2024/02261
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande gällande förslag förbud mot äktenskap mellan kusiner och vissa andra nära släktingar

Länsstyrelsen Gävleborg (hädan efter Länsstyrelsen) lämnar härmed sina synpunkter på förslaget om förbud mot äktenskap mellan kusiner och vissa andra nära släktingar, Ds 2024:20.

Länsstyrelsens synpunkter och ställningstagande

Länsstyrelsen lämnar härmed synpunkter på förslaget om förbud mot äktenskap mellan kusiner och vissa andra nära släktingar, Ds 2024:20. Länsstyrelsen stödjer förslaget och anser att det utgör ett nödvändigt och viktigt steg för att skydda individer från både genetiska risker och, särskilt, hedersrelaterat våld och förtryck.

Ett förbud kan bidra till att motverka hedersförtryck och annan ofrihet i samband med ingående av äktenskap

Ett förbud mot äktenskap mellan kusiner utgör ett skydd för individer, särskilt kvinnor och barn, som riskerar att utsättas för äktenskap som inte sker frivilligt, utan där valet av partner ofta styrs av släktkollektivet. Detta är särskilt relevant i sammanhang där hedersnormer och hedersvåld förekommer. Genom att förbjuda sådana äktenskap kan rätten stärkas för individer att själva välja sin partner, vilket är en grundläggande mänsklig rättighet.

Kusinäktenskap – förekomst, orsaker och konsekvenser

En annan viktig aspekt är att nuvarande reglering, som fokuserar på att förhindra tvångsäktenskap, inte ger tillräckligt skydd för individer som tvingas in i äktenskap med nära släktingar, särskilt med kusiner. Kusinäktenskap är en central del av vissa hederskulturer och kan utgöra ett sätt att upprätthålla kontroll och makt över individen inom slakten. Förbudet mot sådana äktenskap

kan bidra till att bryta denna maktstruktur och ge utsatta personer en större möjlighet att själva fatta beslut om sin framtid.

Medicinska risker

Kusinäktenskap kan också ha negativa konsekvenser ur ett genetiskt perspektiv, då släktbandet kan innebära en förhöjd risk för genetiska sjukdomar som kan påverka framtida generationer. Vidare innebär förbudet att barnrättsperspektivet beaktas eftersom det förhindrar att barn föds inom äktenskap där det kan förekomma genetiska risker som följd av närstående relationer. Detta förslag innebär således både ett etiskt och medicinskt försvarbart steg för att skydda såväl individens hälsa som samhällets välfärd.

Rekommendationer vid implementering av förbud mot kusinäktenskap

Vid införandet av förbudet mot kusinäktenskap bör det säkerställas att utbildning och information ges till relevanta aktörer, inklusive socialtjänst, hälso- och sjukvårdspersonal samt rättsväsende, för att effektivt kunna hantera fall där hedersrelaterat våld och förtryck kan förekomma.

De som deltagit i beslutet

Beslut om yttrandet har fattats av länsråd Veronica Lauritzsen med samordnaren Helén Dahlbom som föredragande. I den slutgiltiga handläggningen har även avdelningschef Åsa Broman medverkat.